

Nieuwe opslagnorm bijna gereed voor publicatie

PGS 15 geactualiseerd

De verwachting is dat een geactualiseerde PGS 15 voor de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen eind dit jaar gereed zal zijn voor publicatie. Na twee jaar hard werken door het PGS 15-team worden nu de laatste procedurele stappen doorlopen. Wensen van de wetgever en uit de dagelijkse praktijk zorgden ervoor dat het proces meer tijd in beslag heeft genomen dan van tevoren was beraamd.

Tekst: Paula Bohlander

Fotografie: Shutterstock / Protec Industrial Doors

Bij de start van de PGS-beheerorganisatie was meteen duidelijk dat de huidige PGS 15 (uit 2005) op een aantal punten dringend aan verbetering toe was. Vooral het feit dat er nadien tien losse errata zijn verschenen met allerlei wijzigingen is zeer onoverzichtelijk. Daarnaast zijn er reacties binnengekomen die aanleiding gaven bepaalde teksten aan te passen. Ook afstemmen op veranderingen in wet-en regelgeving was noodzakelijk.

Het was meteen duidelijk dat de PGS 15 dringend aan verbetering toe was

De PGS Programmaraad (vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven (VNO-NCW, MKB Nederland), overheden (VNG, IPO, Arbeidsinspectie, Ministerie I&M) en brandweer) gaf het startsein om PGS 15 te actualiseren, met de expliciete boodschap dat het om een gedeeltelijke actualisatie gaat. PGS 15 is niet geheel op de schop gegaan, de wijzigingen moeten een verheldering zijn voor de gebruiker. In september 2009 is een PGS-team van start gegaan met de herziening. Leden van dit team zijn afgevaardigden namens overheid (IPO, VNG, Ministeries SZW en I&M en Agentschap NL), brandweer en bedrijfsleven (o.a. VNO-NCW, VNCI, VNCW, TLN, Deltalinqs, VFIG, NAV, Agrodix).

Frisse opmaak

Met het inrichten van de nieuwe PGS beheerorganisatie

is ook een nieuwe PGS-opmaak ontworpen. Eén van opdrachten voor het team was te zorgen dat met deze nieuwe, frisse opmaak duidelijker wordt wat voorschriften zijn – en dus wat volgens de PGS ‘moet’ – en wat toelichtende tekst is. Met name hoofdstuk 3, met algemene eisen voor het opslaan van verpakte gevaarlijke stoffen, werd vaak als moeilijk leesbaar beschouwd. De nieuwe opmaak werkt zeer verhelderend, maar een lekker leesboek zal het nooit worden met teksten over Bouwbesluit en WBDBO (weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag).

Een goede afstemming op andere PGS-publicaties, wet-en regelgeving en normen is belangrijk. Om goed aan te sluiten op het ADR is voor het etiketteren van verpakkingen nu ook ingegaan op zogenaamde vrijgestelde hoeveelheden (excepted quantities: E). Deze worden in het ADR genoemd naast de zogenaamde gelimiteerde hoeveelheden (limited quantities: LQ). Ook de nieuwe labels die hiervoor vanaf 1 januari 2011 gelden, zijn opgenomen in een bijlage.

Label vrijgestelde hoeveelheid

Label gelimiteerde hoeveelheid

Werkvoorraad

Voor de veiligheidssignalering in een opslagvoorziening (zoals borden bij een ingang) is het met de nieuwe versie mogelijk om naast de ADR gevaarsymbolen de gevaarsymbolen conform de Europese CLP-verordening te gebruiken. Voor de eisen aan stellingen wordt verwezen naar de nieuwste NEN-normen.

Natuurlijk is een goede afstemming met de praktijk cruciaal voor een goede toepassing van een PGS. Om die reden is het voorschrift voor de werkvoorraad aangepast. Het is lastig om daar een algemeen voorschrift voor te geven, want de praktijk voor een laboratorium waar veel potjes open zijn, is heel anders dan voor een grote fabrikant waar processen bijna non-stop doorlopen.

Uitgangspunt voor de aanpassingen is dat de productie normaal doorgang kan vinden, maar dat de voorraad niet zodanig groot is dat meerdere niet-geopende verpakkingen dagenlang of zelfs wekenlang in een werkruimte verblijven. Dan zou er sprake zijn van een 'verpakte opslag' in een ruimte waar de veiligheidseisen minder zwaar zijn dan in de reguliere PGS 15-opslag.

Brandveiligheid

Vanaf 2007 bleek uit onderzoeken van de VROM-Inspectie dat de milieuvergunningen, het onderhoud, de inspectie en de certificering van automatische brandbeveiligingssystemen boven de 10 ton in PGS 15-opslagen (beschermingsniveau 1) veel te wensen overliet. De extra aandacht voor het onderwerp werd versterkt door het appel van minister Cramer in november 2009. Zij gaf daarin aan maatregelen te zullen treffen als de brand-

veiligheid niet vóór 1 juli 2010 verbeterde. Als reactie hierop kreeg het PGS 15-team de opdracht om de eisen in het uitgangspuntendocument (UPD) verder uit te werken. In het UPD zijn alle relevante gegevens opgenomen voor een goed ontwerp en een goede werking van de brandbeveiligingsinstallatie voor opslagen met beschermingsniveau 1.

Dit zorgt ervoor dat alle gegevens overzichtelijk in één document terug te vinden zijn: zo is het herleidbaar welke risicoafweging er gemaakt is, waarom er voor een bepaalde brandbeveiligingsinstallatie gekozen is, welke afspraken er zijn gemaakt over brandbeveiliging en welke normen er ten grondslag liggen aan de brandveiligheidsmaatregelen voor ontwerp, aanleg, onderhoud en beheer.

Totstandkoming PGS-beheerorganisatie

Voorheen werden nieuwe publicaties opgesteld in opdracht van ministeries. Eerst als producten van de Commissie Preventie van Rampen door gevaarlijke stoffen (CPR) en vanaf 2005 onder de naam PGS. In 2008 heeft het kabinet besloten om de actualisatie en het beheer van de PGS over te dragen aan een zelfstandige beheerorganisatie. Als gevolg daarvan is eind 2008 de PGS beheerorganisatie opgericht. Sinds die tijd is er één duidelijke ingang voor zowel overheden als bedrijven. Het PGS projectbureau zorgt voor de onafhankelijke coördinatie en facilitering van de PGS beheerorganisatie, gefinancierd door de rijksoverheid.

PGS-gecertificeerde branddeur in opslagruimte

Tijdelijke opslag

Deze wijzigingen stonden allemaal in het teken van het verduidelijken of afstemmen van bestaande teksten. Gedurende het proces kwam echter de wens naar voren vanuit de branche om ook voor tijdelijke opslag (overslag of *crossdocking*) van verpakte gevaarlijke stoffen voorschriften op te stellen. De overslag heeft doorgaans tot doel om ladingen te hergroeperen voor verder vervolg in de logistieke keten.

- ▶ voorzieningen met maximaal 10.000 kg aan gevaarlijke stoffen per brandcompartiment bij aanwezigheid van deskundig personeel
- ▶ voorzieningen met maximaal 10.000 kg aan gevaarlijke stoffen per brandcompartiment zonder aanwezigheid van deskundig personeel
- ▶ opslagen met ten hoogste 30.000 kg per brandcompartiment, uitsluitend tijdens aanwezigheid van deskundig personeel

Commentaarronde leverde maar liefst 200 pagina's opmerkingen op

In de huidige PGS is daar een korte paragraaf over, maar er was behoefte aan duidelijke standaardmaatregelen. Dit was een uitbreiding van de oorspronkelijke opdracht, waarbij de insteek was dat er een poging zou worden gedaan om tot een door alle belanghebbenden geaccepteerde tekst te komen, maar als dat niet zou lukken, het hoofdstuk weggelaten zou worden.

Dit heeft de nodige discussies losgemaakt. Een excursie langs verschillende overslagbedrijven om de praktijk goed te kunnen bekijken, bood oplossingen voor een aantal van de vraagstukken.

Resultaat is nu een reeks van weloverwogen voorschriften, onderverdeeld in drie verschillende situaties:

Discussie leidde ook tot het besluit dat het hoofdstuk niet van toepassing is op de ontvangst van gevaarlijke stoffen voor gebruik binnen de eigen inrichting.

Verdere procedure

In 2010 heeft er een externe commentaarronde plaatsgevonden waarbij alle belanghebbenden commentaar konden leveren op de concepttekst. Dit heeft maar liefst 200 pagina's opmerkingen opgeleverd. Een deel van dit commentaar wordt bewaard voor een volgende herziening, aangezien het hier slechts een gedeeltelijke actualisatie betreft. De overige redactionele en technische commentaren zijn allemaal besproken in het PGS-team en verwerkt in de definitieve tekst.

De definitieve tekst is op 29 september goedgekeurd door de PGS Programmaraad. Het Directeuren overleg externe veiligheid (Doev) beoordeelt de procedures voor kwaliteitsborging en waarschijnlijk wordt PGS 15 eind dit jaar gepubliceerd. De PGS is dan gratis beschikbaar (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl).

Paula Bohlander is
Programma Manager
van het Projectbureau
PGS